

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๕๗

เรื่องพิจารณาที่ ๓๑/๒๕๕๗

วันที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

ระหว่าง

ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง	ผู้ร้อง
นายสุเทพ เทือกสุบรรณ กับคณะ รวม ๕๔ คน	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘

ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง ผู้ร้อง ยื่นคำร้องและคำร้องเพิ่มเติมขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบสรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องเป็นผู้ทราบการกระทำของนายสุเทพ เทือกสุบรรณ กับคณะ รวม ๕๔ คน ผู้ถูกร้อง และเห็นว่ามีความผิดที่กั้นการใช้อิทธิพลและเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยผู้ถูกร้องได้จัดชุมนุมเพื่อคัดค้านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมืองและการแสดงออกทางการเมืองของประชาชน พ.ศ. .... แม้ต่อมาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมิได้รับ

- ๒ -

ความเห็นชอบจากวุฒิสภา แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยุติการชุมนุมกลับสร้างเงื่อนไขเพิ่มเติม และบิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อให้ประชาชนเข้าร่วมการชุมนุมต่อไป และจัดตั้งคณะบุคคลที่เรียกชื่อกลุ่มตนเองว่า “คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” หรือ “กปปส.” และได้ยกระดับการชุมนุมโดยประกาศกำหนดเป้าหมายของการชุมนุมว่าต้องการขับไล่รัฐบาล ระบอบทักษิณ และล้มล้างอำนาจฝ่ายบริหาร โดยในระหว่างวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ จนถึงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกร้องได้ร่วมกันกระทำการดังต่อไปนี้

๑. ผู้ถูกร้องได้ปราศรัยปลุกกระดมกลุ่มผู้ชุมนุมและเรียกร้องให้ประชาชนเข้าร่วมการชุมนุมโจมตีการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ปิดเส้นทางการจราจร และจัดการชุมนุมในลักษณะดาวกระจายไปตามเส้นทางต่าง ๆ และปลุกกระดม ยุยงให้ผู้ชุมนุมเข้าควบคุมพื้นที่ของหน่วยราชการ นำผู้ชุมนุมเข้ายึดพื้นที่ของหน่วยราชการเพื่อมิให้ข้าราชการเข้าทำงาน เช่น ทำเนียบรัฐบาล กองบัญชาการตำรวจนครบาล กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน กรมศุลกากร กรมโยธาธิการและผังเมือง สถานีวิทยุโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ เป็นต้น นำกลุ่มผู้ชุมนุมปิดกรุงเทพมหานคร โดยตั้งเวทีปราศรัยในถนนสายสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ ถนนแจ้งวัฒนะ บริเวณหน้าศูนย์ราชการ ห้าแยกลาดพร้าว อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ แยกปทุมวัน แยกราชประสงค์ ถนนสีลม และถนนอโศก นำกลุ่มผู้ชุมนุมปิดล้อมบ้านพักนายกรัฐมนตรี และบ้านพักของรัฐมนตรีบางคน และนำผู้ชุมนุมเดินทางไปทำสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เมืองทองธานี ถนนแจ้งวัฒนะ เพื่อขัดขวางการประชุมคณะรัฐมนตรีและไม่ยอมให้นายกรัฐมนตรีเข้าไปทำงานภายในทำเนียบรัฐบาล และนำกลุ่มผู้ชุมนุมปิดล้อมสถานที่รับสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ศูนย์เยาวชนไทย-ญี่ปุ่นดินแดง อาคารกีฬาเวสน์ ๒ เป็นผลให้ตัวแทนพรรคการเมืองต่าง ๆ รวม ๒๕ พรรคการเมือง ไม่สามารถเดินทางเข้าไปยื่นใบสมัครได้ และในวันต่อมาได้บุกทำลายสิ่งกีดขวางและเข้าไปในสถานที่รับสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าว เป็นผลให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามปกติ รวมทั้งกระทำการปิดล้อมหน่วยเลือกตั้งเพื่อขัดขวางมิให้มีการใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าในวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๗ ได้แก่ หน่วยเลือกตั้งประจำสำนักงานเขตราชเทวี สำนักงานเขตบางกะปิ สำนักงานเขตดุสิต สำนักงานเขตหลักสี่ สำนักงานเขตบางบอน สำนักงานเขตจตุจักร และสำนักงานเขตลาดกระบัง ซึ่งเป็นผลให้มีการประกาศผลการลงคะแนนเลือกตั้ง จำนวน ๔๘ เขต ส่วนหน่วยเลือกตั้งในจังหวัดภาคเหนือ จำนวน ๑๖ จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒๐ จังหวัด ภาคกลางและภาคตะวันออก จำนวน ๒๖ จังหวัด

สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าได้ ยกเว้นจังหวัดสมุทรสาคร ถูกกลุ่มผู้ชุมนุมปิดล้อมไม่สามารถใช้สิทธิลงคะแนนได้จำเป็นต้องประกาศงดการลงคะแนนเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังมีการทำร้ายร่างกายประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจมีการสะสมอาวุธปืน วัตถุระเบิด และอาวุธอื่นๆ โดยมีการพกพาไปตามสถานที่สาธารณะต่างๆ

๒. ผู้ถูกร้องได้มีการปราศรัย ประกาศ และแถลงการณ์ ว่า อาศัยอำนาจของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ เรียกอำนาจคืนจากกลุ่มการเมืองให้กลับคืนสู่ประชาชนอันเป็นการประชาธิปไตยในประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตย จะดำเนินการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีขึ้นมาบริหารประเทศเอง และจะมีการแต่งตั้งสภาประชาชน เพื่อเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากการทำหน้าที่รักษาการนายกรัฐมนตรี โดยยืนยันว่าหากนายกรัฐมนตรีลาออกแล้ว กปปส. จะสรรหานายกรัฐมนตรีคนใหม่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ ประกอบมาตรา ๗ โดยให้ประชาชนวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ต่อจากนั้น นายกรัฐมนตรีคนใหม่จะออกพระราชกำหนดคัดเลือกตัวแทนจากประชาชนทุกสาขาอาชีพ จำนวน ๓๐๐ คน และ กปปส. จะคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐๐ คน เพื่อแต่งตั้งให้เป็นสภาประชาชนทำหน้าที่นิติบัญญัติ เพื่อให้ฝ่ายบริหารดำเนินการบริหารราชการต่อไป โดยประกาศยืนยันว่าจะล้มล้างรัฐบาลปัจจุบันให้เสร็จสิ้นภายในเดือนมกราคม ๒๕๕๗ ก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง และประกาศว่าจะเดินทางไปปิดบ้านนายกรัฐมนตรีและบ้านรัฐมนตรีทุกคน เมื่อก้าจรั้รัฐบาลออกไปได้แล้ว จะจัดตั้งสภาประชาชนเพื่อแก้ไขกระบวนการเลือกตั้ง แก้ไขกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมืองให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ปฏิรูปสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และให้ผู้บัญชาการทุกเหล่าทัพและปลัดกระทรวงทุกกระทรวงเข้ามาพบเสนาธิการร่วมกลุ่มกองทัพประชาชน โค่นล้มระบอบทักษิณ (กปท.) ภายใน ๔ ชั่วโมง หากไม่มาพบ กปท. จะเคลื่อนพลประชาชนไปในแต่ละกระทรวง ทั้งนี้ กปท. มีความจำเป็นต้องยึดอำนาจรัฐโดยเร่งด่วนเพื่อรักษาอธิปไตยของชาติ

ผู้ร้องเห็นว่า แม้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบปราศจากอาวุธ แต่การชุมนุมในที่สาธารณะจะต้องไม่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และมีได้หมายความว่า จะสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพโดยปราศจากขอบเขต หรือไปละเมิดต่อสิทธิของประชาชนผู้อื่นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องไม่ใช่เสรีภาพดังกล่าวถึงขั้นละเมิดต่อกฎหมายบ้านเมือง เพราะกฎหมายที่ตราออกมาใช้บังคับต่อประชาชนทุกคนย่อมมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อจัดระเบียบและรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและประชาชนเป็นสำคัญ ดังนั้น การอ้างว่ามีเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแต่มีการกระทำอันละเมิดต่อกฎหมายจะถือว่าเป็นการชุมนุม

โดยสงบหาได้ไม่ ประกอบกับหลังจากที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าการชุมนุมของกลุ่ม กปปส. เป็นการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ และเป็นการชุมนุมตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแล้ว ข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ในการชุมนุมของกลุ่ม กปปส. เปลี่ยนไป โดยมีการยกระดับการชุมนุมให้มีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ อีกทั้งยังเป็นการกระทำผิดต่อกฎหมายอย่างชัดเจนทั้งประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาต่าง ๆ ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการชุมนุมที่ไม่สงบและปราศจากอาวุธขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ และเป็นการกระทำเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ และมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องเลิกการกระทำดังกล่าวและการกระทำอื่นใดที่มีลักษณะทำนองเดียวกันนำไปสู่การล้มล้างรัฐบาล ล้มล้างรัฐธรรมนูญและการปกครอง อันเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว”

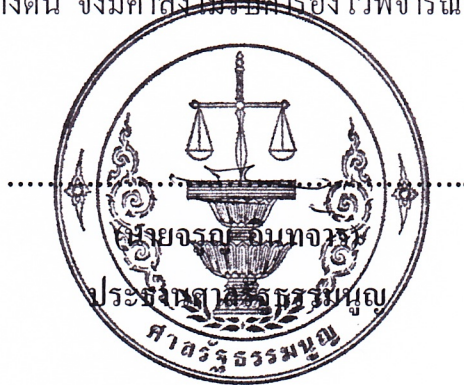
พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามคำร้องที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่เกี่ยวกับการปิดเส้นทางการจราจร และการจัดการชุมนุมในลักษณะดาวกระจายไปตามเส้นทางต่าง ๆ การนำผู้ชุมนุมเข้ายึดพื้นที่ของหน่วยราชการเพื่อมิให้ข้าราชการเข้าทำงาน การปิดล้อมสถานที่รับสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและปิดล้อมหน่วยเลือกตั้งเพื่อขัดขวางไม่ให้มีการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การทำร้ายร่างกายประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมทั้งการสะสมอาวุธปืน

- ๕ -

วัตถุประสงค์และอาวุธอื่น ๆ โดยมีการพกวาไปตามสถานที่สาธารณะต่าง ๆ นั้น เป็นการกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องกระทำการที่เป็นความผิดทางอาญาและกฎหมายฉบับต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องรับผิดชอบ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ซึ่งได้มีการดำเนินการ จนกระทั่งศาลอาญาได้ออกหมายจับผู้ถูกร้องจำนวนหนึ่งไว้แล้ว ประกอบกับการแสดงออกของผู้ถูกร้องตามเนื้อหาของคำร้องที่ปรากฏในคำปราศรัย คำประกาศ และคำแถลงการณ์ เป็นเพียง การเรียกร้องและนำเสนอแนวทางเพื่อการปฏิรูปประเทศเท่านั้น มิได้มีการมีอำนาจที่จะบังคับให้บังเกิดผล เช่นนั้น เพราะคณะรัฐมนตรีก็ยังคงมีอำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินได้อยู่ตลอดเวลา การกล่าวอ้าง ของผู้ร้องยังไม่มีมูลกรณีว่าผู้ถูกร้องได้กระทำการเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ ซึ่งมีได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ที่ศาลรัฐธรรมนูญ จะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้วินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๖ -

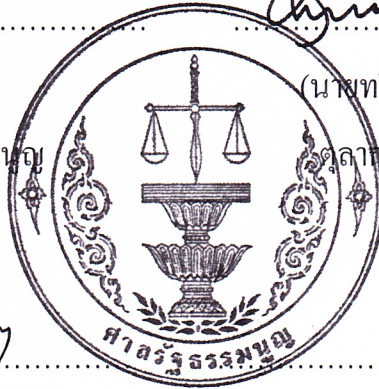
(คำสั่งที่ ๔๕/๒๕๕๗)

(นายจรูญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เอกอรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ